
Назва закладу загальної середньої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Директор

Прізвище, ім'я, по батькові

Підпис

« ____ » _____ 20__ р.

Календарно-тематичне планування предмета
«ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ»

у 8 класі

на 20__/20__ навчальний рік

учителя _____

Прізвище, ім'я, по батькові

Укладено відповідно до навчальної програми для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. 7–9 класи» / наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804 та підручника «Васильків І. Д. Всесвітня історія: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / І. Д. Васильків, В. В. Островський, О. Я. Басюк, І. Л. Паршин, М. І. Костікова. — Тернопіль : Астон, 2021. — 176 с. : іл.».

№ з/п уроку	Дата уроку	Тема уроку, зміст навчально-пізнавальної діяльності	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності	Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт
 <h2 style="color: #8B4513; font-weight: bold;">ПОВТОРЕННЯ. ВСТУП</h2>				
		<p>Тема. Повторення. Вступ.</p> <p>Питання. 1. Середні віки в історії Європи та України. 2. Поняття і періодизація Нового часу (Модерної доби). Ранній Новий час (Ранньомодерна доба): початок культурної та політичної переваги християнського Заходу. 3. Особливості Ранньомодерної доби в історії України.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хронологічні межі Нового часу та Раннього Нового часу. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Новий час (Модерну добу) як період історії сучасного європейського суспільства; • Ранній Новий час в Україні як Козацьку добу, початок якої припадає на виникнення нового, елітарного стану – козацтва (кінець XV – початок XVI ст.), а завершення – на остаточну втрату ним політичної влади (друга половина XVIII ст.); • судження – як думку, що її потрібно обґрунтувати (підтвердити істинність фактами); • як користуватися підручниками з історії України та всесвітньої історії в класі й удома. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначити характерні ознаки Середньовіччя; • перелічити основні здобутки населення України Княжої доби; • назвати хронологічні межі та періоди Модерної доби; • виділити характерні ознаки Раннього Нового часу (Ранньомодерної доби); 	<ul style="list-style-type: none"> • Розпочати роботу над укладанням синхронізованої хронологічної таблиці «Європа в Ранньомодерну добу».

- укласти синхронізовану хронологічну таблицю «Європа в Ранньомодерну добу»

Розділ 1

ВЕЛИКІ ГЕОГРАФІЧНІ ВІДКРИТТЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ КАПІТАЛІСТИЧНИХ ВІДНОСИН

		<p>Тема. Великі географічні відкриття XV–XVI ст.</p> <p>Питання. 1. Передумови й причини Великих географічних відкриттів XV–XVI ст. 2. Подорожі Христофора Колумба. 3. Подорожі Васко да Гама, Фернана Магеллана.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • час Великих географічних відкриттів; • дату першої подорожі Христофора Колумба; • напрямки подорожей Христофора Колумба, Васко да Гама, Фернана Магеллана. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Великі географічні відкриття як просторове розширення впливу європейської цивілізації на світ; • причини історичних явищ і процесів (як факти, що зумовили їх появу) та їхні наслідки (як факти, породжені цим явищем, процесом). <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розташувати в хронологічній послідовності відомості про розширення впливу європейської цивілізації на світ; • простежити на основі карти, як змінювався простір впливу європейської цивілізації на світ; • визначати причини Великих географічних відкриттів; • встановити причини масових міграцій європейців у XVI–XVII ст. 	<ul style="list-style-type: none"> • Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Великі географічні відкриття, подорожі Христофора Колумба, Васко да Гама, Фернана Магеллана.
		<p>Тема. Цивілізації доколумбової</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Позначити на контурній карті

		<p>Америци. Завоювання Нового світу.</p> <p>Питання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цивілізації доколумбової Америки. 2. Конкіста – завоювання Нового світу. 3. Створення колоніальних імперій. 	<ul style="list-style-type: none"> • час Конкісти. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Великі географічні відкриття як просторове розширення впливу європейської цивілізації на світ; • причини історичних явищ і процесів (як факти, що зумовили їх появу) та їхні наслідки (як факти, породжені цим явищем, процесом); • поняття «конкіста», «колоніальна імперія», «зустріч цивілізацій». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розташувати в хронологічній послідовності відомості про розширення впливу європейської цивілізації на світ; • простежити на основі карти, як змінювався простір впливу європейської цивілізації на світ; • характеризувати зміни в житті людей, пов'язані з створенням перших колоніальних імперій. 	<p>об'єкти, що відображають просторове розширення впливу європейської цивілізації на світ (колонізовані європейцями землі);</p> <ul style="list-style-type: none"> • підготувати і представити групове повідомлення (презентацію) на тему «Цивілізації доколумбової Америки (ацтеки, майя, інки)».
		<p>Тема.</p> <p>Становлення капіталістичних відносин.</p> <p>Питання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміна поглядів на світ після Великих географічних відкриттів. 2. Торговельний капітал. Мануфактурне виробництво і наймана праця. Становлення капіталістичних відносин. 	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • центри світової торгівлі. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • причини історичних явищ і процесів (як факти, що зумовили їх появу) та їхні наслідки (як факти, породжені цим явищем, процесом); • вплив Великих географічних відкриттів на світобачення, господарське та суспільне життя населення Європи та Нового світу; • поняття «зустріч цивілізацій», «революція цін», «мануфактура», «капіталізм», «буржуазія», «найманий працівник». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розташувати в хронологічній послідовності відомості про розширення впливу європейської цивілізації на світ; • простежити на основі карти, як змінювався простір 	<ul style="list-style-type: none"> • Позначити на контурній карті об'єкти, що відображають просторове розширення впливу європейської цивілізації на світ (напрямки нових торговельних шляхів і центри світової торгівлі XVI–XVII ст.); • описати (на основі джерел) становище жінок і дітей у країнах Західної Європи в XVI–XVIII ст.

		3. Повсякденне життя населення Західної Європи.	впливу європейської цивілізації на світ; <ul style="list-style-type: none"> • визначати наслідки Великих географічних відкриттів; • характеризувати зміни в житті людей, пов'язані з Великими географічними відкриттями, створенням перших колоніальних імперій, поширенням мануфактур і найманої праці; • встановити причини масових міграцій європейців у XVI–XVII ст. 	
		Узагальнення та/або контроль за розділом: «Великі географічні відкриття та становлення капіталістичних відносин».		

Розділ 2

ВИСОКЕ ВІДРОДЖЕННЯ. РЕФОРМАЦІЯ В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ

		<p>Тема. Гуманізм. Відродження.</p> <p>Питання. 1. Гуманізм як інтелектуальний рух доби Відродження. 2. Образотворче мистецтво Високого Відродження.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • культурні центри Європи Раннього Нового часу. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • світський, нецерковний характер культури Відродження; • гуманізм епохи Відродження як європейський інтелектуальний рух за вдосконалення людської природи через пізнання культурної спадщини Античності; • поняття «Високе Відродження». 	<ul style="list-style-type: none"> • Вирізнити гуманістичні ідеї у витягах з літературних і мистецьких шедеврів Високого Відродження, вибір обґрунтувати; • здійснити уявну подорож до пам'яток епохи Відродження;
--	--	--	---	--

		3. Філософія та література Високого Відродження.	<p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розташувати в хронологічній послідовності відомості про Відродження (Ренесанс); показати на карті культурні центри Європи Раннього Нового часу; розповісти про представників культури Відродження, їхні твори; видатні пам'ятки культури Ренесансу; розпізнати пам'ятки культури епохи Відродження. 	встановити цінності та норми життя, що їх утверджували автори цих витворів мистецтва.
		<p>Тема. Реформація.</p> <p>Питання. 1. Католицька церква напередодні Реформації. 2. Мартін Лютер і народження протестантизму. 3. Поширення Реформації. Кальвінізм.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> дати початку Реформації в Німеччині; територію поширення Реформації. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ранній Новий час (Ранньомодерну добу) як період звільнення суспільного життя від церковного догматизму; поняття «секуляризація», «Реформація», «протестантизм», «лютеранство», «кальвінізм». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розташувати в хронологічній послідовності відомості про Реформацію; показати на карті регіони поширення Реформації; визначити причини і наслідки Реформації; сформулювати основні ідеї вчень Мартіна Лютера і Жана Кальвіна. 	<ul style="list-style-type: none"> Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Реформацію; позначити на контурній карті регіони поширення католицизму, протестантизму і православ'я; представити світ природи та людей очима католика, православного, протестанта.
		<p>Тема. Контрреформація в Європі.</p> <p>Питання. 1. Контрреформація в Європі. Тридентський собор.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> час релігійних воєн у Німеччині та Франції; дату укладення Аугсбургського релігійного миру. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ранній Новий час (Ранньомодерну добу) як період звільнення суспільного життя від церковного догматизму; 	<ul style="list-style-type: none"> Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Контрреформацію; представити світ природи та людей очима католика,

		<p>2. Єзуїти. Ігнатій Лойола. 3. Релігійні війни в Німеччині та Франції. Аугсбурзький релігійний мир 1555 р.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • поняття «Контрреформація», «релігійні війни», «орден єзуїтів». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розташувати в хронологічній послідовності відомості про Контрреформацію; • визначити причини і наслідки Контрреформації. 	<p>православного, протестанта.</p>
		<p>Тема. Культура бароко і нова європейська наука.</p> <p>Питання. 1. Образотворче мистецтво бароко. 2. Архітектура, музика, філософія бароко. 3. Народження нової європейської науки.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • час бароко; • культурні центри Європи Раннього Нового часу. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • бароко як усвідомлення людиною Ранньомодерної доби складності, багатоманітності та мінливості світу, особливості нової науки; • поняття «бароко». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розташувати в хронологічній послідовності відомості про бароко; • показати на карті культурні центри Європи Раннього Нового часу; • розповісти про наукові й технічні досягнення Раннього Нового часу; представників культури бароко, їхні твори; видатні пам'ятки культури епохи бароко; • розпізнати пам'ятки культури епохи бароко. 	<ul style="list-style-type: none"> • Здійснити уявну подорож до пам'яток бароко; встановити цінності та норми життя, що їх утверджували автори витворів барокового мистецтва (архітектури, музики, образотворчого мистецтва).
		<p>Узагальнення та/або контроль за розділом: «Високе Відродження. Реформація в Західній Європі».</p>		

Розділ 3

ДЕРЖАВИ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ В XVI–XVII ст.

		<p>Тема. Франція в XVI–XVII ст.</p> <p>Питання. 1. Становлення абсолютної монархії у Франції. 2. Франція на піку могутності. Кардинал Арман-Жан дю Плессі де Рішельє. 3. Абсолютизм за Луї XIV. Жан-Батист Кольбер.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none">• дату укладення Нантського едикту. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none">• передумови утвердження абсолютизму в європейських державах;• абсолютну монархію як перехідну форму від станово-представницької до сучасної (національної) держави;• поняття «абсолютизм», «абсолютна монархія», «протекціонізм», «меркантилізм». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none">• розташувати в хронологічній послідовності відомості про процеси централізації влади у Західній Європі в XVI–XVII ст.;• охарактеризувати політичний устрій західноєвропейських країн;• обґрунтувати власні судження про володарів і державних діячів європейських країн XVI–XVII ст.;• визначити причини і наслідки: релігійних війн у Франції.	<ul style="list-style-type: none">• Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Францію в XVI–XVII ст.;• позначити на контурній карті території Франції в XVI–XVII ст.;• укласти і представити історичний портрет одного з монархів XVI–XVII ст. <i>(на вибір учителя/вчительки або учнів/учениць)</i>.
		<p>Тема. Володіння династії Габсбургів у XVI–XVII ст.</p> <p>Питання.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none">• передумови утвердження абсолютизму в європейських державах;• абсолютну монархію як перехідну форму від станово-представницької до сучасної (національної) держави;	<ul style="list-style-type: none">• Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про володіння династії Габсбургів у XVI–

		<p>1. Іспанія в XVI–XVII ст. Карл V. 2. Австрійські володіння Габсбургів. 3. Італійські володіння Габсбургів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • роль міського патриціату та дворянства в управлінні містами-республіками; • поняття «абсолютизм», «абсолютна монархія», «олігархічна (бюргерська) республіка». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розташувати в хронологічній послідовності відомості про процеси централізації влади і формування національних держав у Західній Європі в XVI–XVII ст.; • простежити (на основі карти) утворення в Західній Європі національних держав; • охарактеризувати політичний устрій західноєвропейських країн; • обґрунтувати власні судження про володарів і державних діячів європейських країн XVI–XVII ст. 	<p>XVII ст.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • позначити на контурній карті території володіння династії Габсбургів у XVI–XVII ст.; • укласти і представити історичний портрет одного з монархів XVI–XVII ст. <i>(на вибір учителя/вчительки або учнів/учениць)</i>.
		<p>Тема. Національно-визвольна війна в Нідерландах.</p> <p>Питання. 1. Нідерланди напередодні. Передумови та причини війни. 2. Розгортання подій. Утрехтська унія. Вільгельм I Оранський. 3. Нідерланди після війни.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хронологічні межі національно-визвольної війни в Нідерландах; • дату Утрехтської унії. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • роль міського патриціату та дворянства в управлінні містами-республіками; • історичне значення національно-визвольної війни в Нідерландах; • поняття «протекціонізм», «меркантилізм», «національно-визвольна війна». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розташувати в хронологічній послідовності відомості про формування національних держав у Західній Європі в XVI–XVII ст.; • простежити (на основі карти) утворення в Західній Європі національних держав; • охарактеризувати політичний устрій 	<ul style="list-style-type: none"> • Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про національно-визвольну війну в Нідерландах; • позначити на контурній карті території Нідерландів у XVI–XVII ст.; • укласти і представити історичний портрет одного з монархів XVI–XVII ст. <i>(на вибір учителя/вчительки або учнів/учениць)</i>.

			західноєвропейських країн; <ul style="list-style-type: none"> • обґрунтувати власні судження про володарів і державних діячів європейських країн XVI–XVII ст.; • визначити причини і наслідки: національно-визвольної війни в Нідерландах. 	
		<p>Тема. Англія в XVI–XVII ст.</p> <p>Питання. 1. Королівська реформація в Англії. «Криваве законодавство». 2. Правління Єлизавети I. 3. Англійська революція. Олівер Кромвель. Утвердження парламентаризму. «Білль про права».</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хронологічні межі революції в Англії. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • роль міського патриціату та дворянства в управлінні містами-республіками; • історичне значення Англійської революції; • поняття «абсолютизм», «абсолютна монархія», «парламентська монархія», «протекціонізм», «меркантилізм», «революція», «протекторат». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розташувати в хронологічній послідовності відомості про процеси централізації влади і формування національних держав у Західній Європі в XVI–XVII ст.; • простежити (на основі карти) утворення в Західній Європі національних держав; • охарактеризувати політичний устрій західноєвропейських країн; • обґрунтувати власні судження про володарів і державних діячів європейських країн XVI–XVII ст.; • визначити причини і наслідки: Англійської революції. 	<ul style="list-style-type: none"> • Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Англійську революцію; • позначити на контурній карті території Англії в XVI–XVII ст.; • укласти і представити історичний портрет одного з монархів XVI–XVII ст. <i>(на вибір учителя/вчительки або учнів/учениць)</i>.
		<p>Тема. Річ Посполита: шляхетська демократія.</p> <p>Питання. 1. Утворення Речі</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дату укладення Люблінської унії. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • роль дворянської аристократії (магнатів) в управлінні Річчю Посполитою; • поняття «аристократична (шляхетська) республіка», 	<ul style="list-style-type: none"> • Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про утворення Речі Посполитої; • позначити на

		<p>Посполитої. 2. Внутрішній устрій Речі Посполитої. 3. Реформація і Контрреформація. Культура Речі посполитої.</p>	<p>«парламентська монархія», «протекціонізм», «меркантилізм».</p> <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розташувати в хронологічній послідовності відомості про процеси централізації влади і формування національних держав у Західній Європі в XVI–XVII ст.; простежити (на основі карти) утворення в Західній Європі національних держав; охарактеризувати політичний устрій західноєвропейських країн; обґрунтувати власні судження про володарів і державних діячів європейських країн XVI–XVII ст.; визначити причини і наслідки: Люблінської унії. 	<p>контурній карті території Речі Посполитої в XVI–XVII ст.</p>
		<p>Тема. Тридцятилітня війна.</p> <p>Питання. 1. Передумови, причини війни. Протиборчі сторони. 2. Періоди й події Тридцятилітньої війни. 3. Вестфальська система міжнародних відносин.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> хронологічні межі Тридцятилітньої війни; дату укладення Вестфальського миру. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> передумови утвердження абсолютизму в європейських державах; Вестфальський мир як подію, що заклала основи сучасного світового порядку – поділу світу на національні держави й утвердження в міжнародних відносинах принципу державного суверенітету; поняття «абсолютизм», «абсолютна монархія», «олігархічна (бюргерська) республіка», «аристократична (шляхетська) республіка». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розташувати в хронологічній послідовності відомості про процеси централізації влади і формування національних держав у Західній Європі в XVI–XVII ст.; простежити (на основі карти) утворення в Західній Європі національних держав; 	<ul style="list-style-type: none"> Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Тридцятилітню війну; позначити на контурній карті основні події Тридцятилітньої війни.

			<ul style="list-style-type: none"> охарактеризувати політичний устрій західноєвропейських країн; обґрунтувати власні судження про володарів і державних діячів європейських країн XVI–XVII ст. 	
		Узагальнення та/або контроль за розділом: «Держави Західної Європи в XVI–XVII ст.».		

Розділ 4

ОСМАНСЬКА ІМПЕРІЯ. ДЕРЖАВИ СХІДНОЇ ЄВРОПИ в XVII–XVIII ст.

	<p>Тема. Османська імперія в XVI–XVIII ст.</p> <p>Питання. 1. Розвиток Османської імперії в XVI–XVIII ст. Сулейман Пишний. Культура. 2. Народи Південно-Східної Європи під владою турків-османів. 3. Османська імперія і</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> дату облоги Відня. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> період XVI–XVIII ст. як епоху воєн за переділ Європи і світу. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розташувати в хронологічній послідовності відомості про османську експансію в Центральній та Східній Європі, її зупинення (облоги Чигирин 1678 р. і Відня 1683 р.); простежити на основі карти територіальні зміни, яких зазнала в XVI–XVIII ст. Османська імперія; обґрунтувати власні судження про політику Сулеймана Пишного; 	<ul style="list-style-type: none"> Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про османську експансію в Центральній та Східній Європі, її зупинення (облоги Чигирин 1678 р. і Відня 1683 р.); позначити на контурній карті територіальні надбання і втрати Османської імперії в
--	--	--	---

		Військо Запорозьке (Гетьманщина).	<ul style="list-style-type: none"> визначити причини і наслідки: османських завоювань в Європі. 	XVI–XVIII ст.
		<p>Тема. Кримське ханство.</p> <p>Питання. 1. Кримське ханство. Загальна характеристика. Культура. 2. Внутрішня і зовнішня політика. 3. Кримське ханство і Військо Запорозьке (Гетьманщина).</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> дати з історії Кримського ханства. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> період XVI–XVIII ст. як епоху воєн за переділ Європи і світу. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розташувати в хронологічній послідовності відомості про турецько-татарську експансію в Центральній та Східній Європі, її зупинення; простежити на основі карти територіальні зміни, яких зазнало в XVI–XVIII ст. Кримське ханство; охарактеризувати внутрішню й зовнішню політику Кримського ханства. 	<ul style="list-style-type: none"> Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Кримське ханство; позначити на контурній карті території Кримського ханства в XVI–XVIII ст.
		<p>Тема. Московське царство в XVI – на початку XVII ст. Утворення Російської імперії.</p> <p>Питання. 1. Московське царство. Іван IV Грозний. 2. Смутний час. Правління Олексія Романова. 3. Внутрішня та зовнішня політика Петра I.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> дати проголошення Московського царства Російською імперією, хронологічні межі Північної війни. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> період XVI–XVIII ст. як епоху воєн за переділ Європи і світу; поняття «опричнина», «Смутний час», «церковний розкол», «Земський собор», «самодержавство (абсолютизм)». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розташувати в хронологічній послідовності відомості про російську експансію у Східній Європі; простежити на основі карти територіальні зміни, яких зазнала в XVI–XVIII ст. Російська держава (Московське царство, Російська імперія); обґрунтувати власні судження про політику Івана IV 	<ul style="list-style-type: none"> Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про московитсько-російську експансію у Східній Європі; позначити на контурній карті територіальні надбання і втрати Московського царства, Російської імперії в XVI–XVIII ст.; обґрунтувати (або спростувати) судження про

			Грозного, Олексія Михайловича, Петра I; <ul style="list-style-type: none"> визначити причини і наслідки: російської експансії у Східній Європі, Північної війни, реформ Петра I. 	суперечливий характер реформ Петра I.
		<p>Тема. Річ Посполита в другій половині XVII – наприкінці XVIII ст.</p> <p>Питання. 1. Господарство. Культура. 2. Криза суспільного устрою в Речі Посполитій. 3. Зовнішня політика Речі Посполитої.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> хронологічні межі Північної війни. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> період XVI–XVIII ст. як епоху воєн за переділ Європи і світу; причини економічного занепаду та затяжної політичної кризи в Речі Посполитій (друга половина XVII – XVIII ст). <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розташувати в хронологічній послідовності відомості про шведську експансію в Центральній Європі; простежити на основі карти територіальні зміни, яких зазнала в XVI–XVIII ст. Річ Посполита; охарактеризувати внутрішню й зовнішню політику Речі Посполитої в другій половині XVII–XVIII ст.; визначити причини і наслідки: кризи в Речі Посполитій (друга половина XVII–XVIII ст.), Північної війни. 	<ul style="list-style-type: none"> Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Річ Посполиту в другій половині XVII – наприкінці XVIII ст.; позначити на контурній карті територіальні надбання і втрати Речі Посполитої в XVII–XVIII ст.
		Узагальнення та/або контроль за розділом: «Османська імперія. Держави Східної Європи в XVII–XVIII ст.».		

Розділ 5

ЕПОХА ПРОСВІТНИЦТВА

		<p>Тема. Просвітництво. Індустріальна (промислова) революція.</p> <p>Питання. 1. Просвітництво. Енциклопедисти. Масони. Класицизм. 2. «Освічений абсолютизм». 3. Початок індустріальної (промислової) революції, її вплив на життя різних верств населення.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • час епохи Просвітництва, початку індустріальної (промислової) революції. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначальний вплив індустріальної революції на зміни в структурі економіки (формування промисловості) і соціальній структурі суспільства (зростання чисельності та ролі найманих працівників), на рівень життя людей праці та інші аспекти повсякденного життя; • Просвітництво як Добу Розуму, коли утверджувалася віра в силу знань і можливість розумного облаштування суспільного життя; • освічений абсолютизм як політику, спрямовану на знищення або реформування найбільш застарілих феодальних порядків; • поняття «індустріальна (промислова) революція», «освічений абсолютизм», «масонство», «Просвітництво», «енциклопедисти», «класицизм». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розташувати в хронологічній послідовності відомості про індустріальну революцію, добу Просвітництва; • визначити зміни в повсякденному житті європейців протягом XVIII ст., які стали наслідком індустріальної революції, поширення ідей Просвітництва. 	<ul style="list-style-type: none"> • Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про початок промислової революції, хронологічні межі доби Просвітництва; • проаналізувати повсякденне життя в країнах Західної Європи у XVIII ст., виявити зміни, які стали наслідком промислової революції / поширення ідей Просвітництва.
		<p>Тема. Австрійські володіння династії Габсбургів.</p> <p>Питання. 1. Австрія після Тридцятилітньої війни. 2. «Освічений абсолютизм» Марії</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначальний вплив індустріальної революції на рівень життя людей праці та інші аспекти повсякденного життя; • Просвітництво як Добу Розуму, коли утверджувалася віра в силу знань і можливість розумного облаштування суспільного життя; 	<ul style="list-style-type: none"> • Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Австрію XVIII ст.; • позначити на контурній карті територіальні

		Терезії, Йосипа II. 3. Австрія на зовнішньополітичній арені.	<ul style="list-style-type: none"> освічений абсолютизм як політику, спрямовану на знищення або реформування найбільш застарілих феодальних порядків. Уміти: <ul style="list-style-type: none"> простежити зміни на політичній карті світу впродовж XVIII ст.; визначити зміни в повсякденному житті європейців протягом XVIII ст., які стали наслідком індустріальної революції, поширення ідей Просвітництва; встановити причини і наслідки реформ: Марії-Терезії та Йосифа II (Австрійська монархія), зокрема для українських теренів. 	надбання/втрати Австрії у XVIII ст.
		Тема. Королівство Пруссія. Питання. 1. Утворення пруської держави. 2. Внутрішня політика Фрідріха II. 3. Зовнішня політика Пруссії.	Після уроку учні/учениці зможуть: розуміти: <ul style="list-style-type: none"> визначальний вплив індустріальної революції на рівень життя людей праці та інші аспекти повсякденного життя; Просвітництво як Добу Розуму, коли утверджувалася віра в силу знань і можливість розумного облаштування суспільного життя; освічений абсолютизм як політику, спрямовану на знищення або реформування найбільш застарілих феодальних порядків. Уміти: <ul style="list-style-type: none"> простежити зміни на політичній карті світу впродовж XVIII ст.; визначити зміни в повсякденному житті європейців протягом XVIII ст., які стали наслідком індустріальної революції, поширення ідей Просвітництва; встановити причини і наслідки реформ: Фрідріха II (Пруссія). 	<ul style="list-style-type: none"> Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про Пруссію XVIII ст.; позначити на контурній карті територіальні надбання/втрати Пруссії у XVIII ст.
		Тема. Російська імперія.	Після уроку учні/учениці зможуть: розуміти:	<ul style="list-style-type: none"> Внести в синхронізовану

		<p>Питання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Палацові перевороти. Єлизавета I. 2. Внутрішня і зовнішня політика Катерини II. 3. Суперечності політики Російської імперії. 	<ul style="list-style-type: none"> • визначальний вплив індустріальної революції на рівень життя людей праці та інші аспекти повсякденного життя; • Просвітництво як Добу Розуму, коли утверджувалася віра в силу знань і можливість розумного облаштування суспільного життя; • освічений абсолютизм як політику, спрямовану на знищення або реформування найбільш застарілих феодальних порядків. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • простежити зміни на політичній карті світу впродовж XVIII ст.; • визначити зміни в повсякденному житті європейців протягом XVIII ст., які стали наслідком індустріальної революції, поширення ідей Просвітництва; • встановити причини і наслідки реформ: Катерини II (Російська імперія). 	<p>хронологічну таблицю відомості про Російську імперію XVIII ст.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • позначити на контурній карті територіальні надбання/втрати Російської імперії в другій половині XVIII ст.
		<p>Тема. Міжнародні відносини.</p> <p>Питання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Війни за іспанську та австрійську спадщину, Семилітня війна. 2. Поділи Речі Посполитої. 3. Ослаблення Османської імперії. 	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дату ухвалення Конституції Речі Посполитої. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • простежити зміни на політичній карті світу впродовж XVIII ст. 	<ul style="list-style-type: none"> • Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про перебіг міжнародних відносин у XVIII ст.; • позначити на контурній карті територіальні надбання/втрати країн Європи у XVIII ст.
		<p>Тема. Сполучені Штати Америки.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • час війни за незалежність США; • дату ухвалення Декларації незалежності США. 	<ul style="list-style-type: none"> • Внести в синхронізовану хронологічну таблицю відомості про війну за

		<p>Питання.</p> <ol style="list-style-type: none"> Колонії Великої Британії в Північній Америці. Війна за незалежність. Декларація незалежності США. Конституція США. Білль про права. 	<p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> визначальний вплив індустріальної революції на рівень життя людей праці та інші аспекти повсякденного життя; Просвітництво як Добу Розуму, коли утверджувалася віра в силу знань і можливість розумного облаштування суспільного життя; освічений абсолютизм як політику, спрямовану на знищення або реформування найбільш застарілих феодальних порядків. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розташувати в хронологічній послідовності відомості про війну за незалежність США; простежити зміни на політичній карті світу впродовж XVIII ст.; встановити причини розгортання війни за незалежність і утворення США. 	<p>незалежність США, ухвалення Декларації незалежності та Конституції США, інше;</p> <ul style="list-style-type: none"> позначити на контурній карті США в другій половині XVIII ст.; проаналізувати Декларацію незалежності Сполучених Штатів Америки і встановити, які ідеї епохи Просвітництва в ній відображено.
		Узагальнення та/або контроль за розділом: «Епоха Просвітництва».		

Розділ 6

СХІДНИЙ СВІТ У XVI–XVIII ст.

		<p>Тема. Індія та Персія.</p> <p>Питання. 1. Індія. Держава</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> час існування держави Великих Моголів. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> традиційний характер найбільших цивілізацій Сходу, 	
--	--	---	---	--

		<p>Великих Моголів. Акбар I Великий.</p> <p>2. Перське царство Сефевидів. Аббас I Великий.</p> <p>3. Культура Індії та Персії.</p>	<p>що розвивалися в Ранній Новий час: індійської та ісламської.</p> <p>Умію:</p> <ul style="list-style-type: none"> розмістити в хронологічній послідовності відомості про встановлення влади Великих Моголів, Сефевидів; показати на карті території Індії, Персії; визначити особливості культур народів Сходу; розкрити особливості взаємин країн Сходу та Європи. 	
		<p>Тема. Китай та Японія.</p> <p>Питання.</p> <p>1. Китай. Маньчжурське завоювання. Династія Цин.</p> <p>2. Японія. Сьогунат Токуґави. Політика самоізоляції.</p> <p>3. Культура Китаю та Японії.</p>	<p>Після уроку учні/учениці зможуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> час існування панування у Китаї династії Цин і період сьогунату Токуґави. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> традиційний характер найбільших цивілізацій Сходу, що розвивалися в Ранній Новий час: китайської та японської; поняття «самураї», «політика самоізоляції», «сьогунат». <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розмістити в хронологічній послідовності відомості про встановлення влади династії Цин, Токуґави; показати на карті території Китаю, Японії; визначити особливості культур народів Сходу; розкрити особливості взаємин країн Сходу та Європи. 	
		Узагальнення та/або контроль за розділом: «Східний світ XVI–XVIII ст.».		
		Підсумкове узагальнення.		
		Резервні уроки.		